



KWARTAALBLAD VOOR DE KRING PRAKTISERENDE BOOMVERZORGERS

KPB Nieuwsbrief

Themadag zaterdag 11 februari 2006
Algemene Ledenvergadering

Themadag zaterdag 8 april 2006
Kastanjabloedingsziekte



Planten met draadkluit riskant? deel 2
De spin van de website ISA congres te Nantes
Klimkampioenschappen 2006

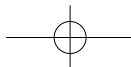
JAARGANG 9 **26** WINTER 2006



Geen boom is zo belangrijk als jouw leven

'Takkenbreekdag' was de naam voor de themadag van 10 december bij het IPC te Schaarsbergen. Er is daar geen tak gebroken, maar het was een zeer informatieve bijeenkomst.

Willy van der Vorst beet de spits af met een bespreking van de taksterkte naar aanleiding van een groot aantal dia's van bomen. Boomverzorgers zijn goed bekend met de verschillende zaagsneden, maar over het hout waar in gezaagd wordt is weinig kennis paraat. De bomen die als 'riskant' bestempeld moeten worden zijn volgens Willy de *Acer negundo* en *A. saccharinum*, *Aillanthus*, *Cedrus 'Glauca'* en *Salix*. De populier wordt door Willy als een redelijk sterke boom gezien, met als kenmerk dat takbreuk vaak vlak boven een oksel plaatsvindt. Sterke bomen zijn (gezonde) beuk, eik, robinia (let op plakoksels) en linde.



Vervolgens zette Hans Brand zijn ervaringen uiteen over het vellen van dode bomen. In principe kan er beter niet in een dode boom geklommen worden, dus dienen alle mogelijkheden bekeken te worden om dit te voorkomen. Dit zijn in volgorde: vellen, afbreken met hoogwerker en klimmen via een buurboom. Als er toch geklommen moet worden, controleer dan de stamvoet en wortels. In rijke gronden kunnen de wortels eerder weggerot zijn dan de stamvoet, waardoor een boom met een ogenschijnlijk gave wortelaanzet toch gevaarlijk kan zijn!

Vervolgens breng je met een werplijn een klimlijn in de boom en belast deze met schokken om een klimmer te simuleren. Bedenk dat deze boom de laatste storm ook heeft overleefd (nou ja, hij was al dood...). Bij twijfel kan de boom getuid worden: twee lijnen en een Tirfor als derde lijn kunnen een boom goed vastzetten. Boven het tuipunt is de boom echter kwetsbaar!

Om schudden van de boom te verminderen is het verstandig scherpe klimsporen te gebruiken. Deze worden met minder geweld in het harde, dode hout (vaak zonder schors) geprikt wat schokken voorkomt.

Afvangen is natuurlijk af te raden. Een goede optie is het opbreken van een stuk bestrating op de plaats van de dropzone. Als er toch afgevangen moet worden, dan zo dynamisch mogelijk.

Hans gaf een aantal voorbeelden van zaagsneden die gebruikt kunnen worden om er voor te zorgen dat de boom zo weinig mogelijk schokken krijgt van het afbrekende hout (zie figuur 1 t/m 5).

Over de precieze vorm van de valkerf bij het afgooien van de top (figuur 5) ontstond wat discussie: laten we bij de volgende klimkampioenschappen een paar proefjes doen na het inzetten van een zekere hoeveelheid bier...

Deze overtuigende lezing werd afgesloten met drie filmpjes over klimmende apen. Het is nu duidelijk waar onze beroepsbevolking van afstamt. We verwachten echter dat de Arbo zal verhinderen dat wij deze oeroude klimtechnieken weer gaan gebruiken.

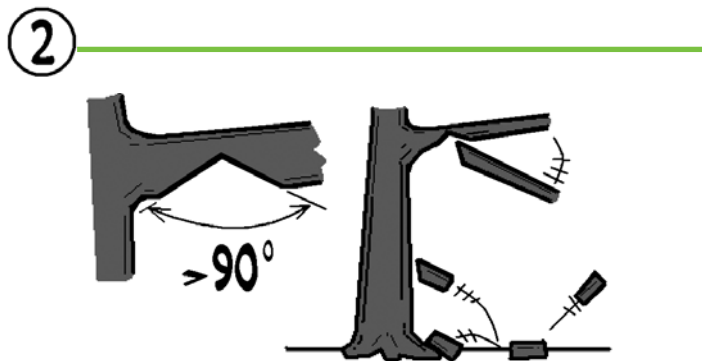
Jelte Buddingh' volgde met de uitleg over verschillende factoren die bepalen waar een topanker nog veilig op te hangen is. Deze zijn: seizoen (vocht, blad, bloei, groei), boomsoort, conditie, omgevingsgeschiedenis (gevelde buurboom), wortels, stamvoet, mechanische gebreken (plakoksels, lengtescheuren, holtes), eerdere snoei-ingrepen (waterlot), lichaamsgewicht, belastingsrichting van het anker, takvorm, etc. Kortom, het is niet zo eenvoudig hier een richtlijn (vuistregel) voor te geven. Ieder geval is uniek.

Wel kan gesteld worden dat met het hoog inbrengen van een footlocklijn enkele controles (op bijvoorbeeld scheuren, holtes en plakoksels) overgeslagen worden. Ook moet bij het kiezen van een afvangplaats bekeken worden wat de gevolgen zijn voor het ankerpunt van de klimmer als er iets misgaat.

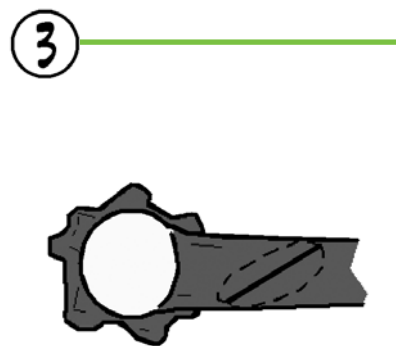
Eddie Bouwmeester, Walter Hak en Wolter Kok benaderden ieder verschillende facetten van het afvangen van takken en de krachten die daarbij vrijkomen (figuur 6). Hierbij belichtte Eddie de



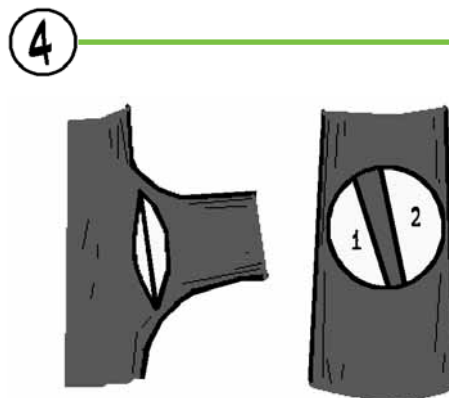
1 Snede voor het horizontaal laten vallen van een tak: zo diep mogelijke ondersnede, diepe spintsnedes en zo snel mogelijk de breuklijst doorzagen.



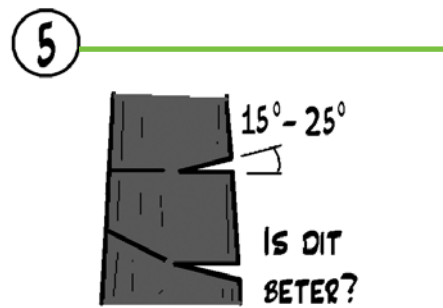
2 Valkerf meer dan 90°, zodat de tak los komt door het breken van de breuklijst in plaats van door het dichtvallen van de valkerf.



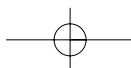
3 Breuklijst verlengen door schuin te zagen. Hierdoor worden vezels meer op torsie belast, waardoor ze langer vasthouden.



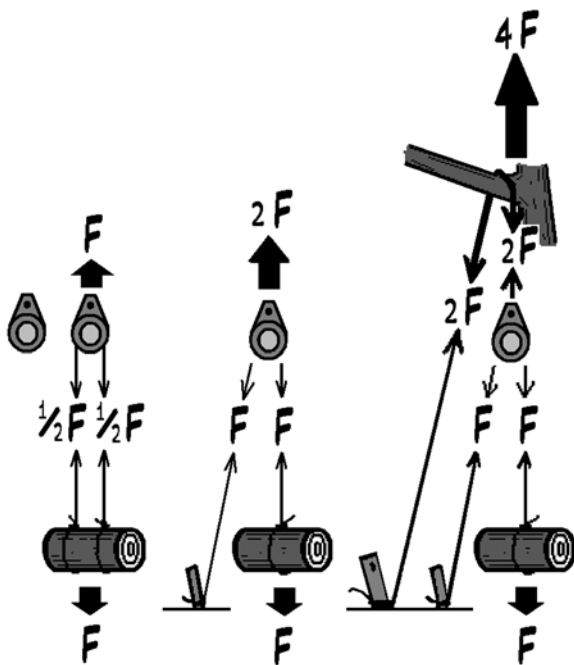
4 Breuklijst zagen in het sterkere en taaiere okselhout. Doordat de vezelstructuur hier warriger is, blijft de breuklijst langer intact.



5 Bij het afgooien van de top is juist een heel lage (scherpe) velsnede noodzakelijk: doordat de valkerf snel dichtslaat, drukt de top zichzelf vrij verticaal los, waardoor de zijdelingse belasting gering blijft en het gevaar van een brekende boom klein blijft.



6



Illustraties: Peter Simons

belasting in de boom en Walter de krachten die het materiaal te verduren krijgt, beiden onderbouwd door Wolter Kok die met het programma 'Rigging' (€ 28.-, Poel Bosbouwartikelen) de voorbeelden van getallen voorzag.

De strekking van deze laatste lezingen was vooral: weet wat je doet! Het opvangen van vallende stammen gaat in de lijnen gepaard met krachten die kunnen oplopen tot 10 keer het gewicht van dat stamstuk. Op het ophangpunt van de katrollen en op de katrollen zelf verdubbelen deze krachten dan ook nog een keer. Als de katrol een eindje buiten de stam wordt vastgemaakt, levert dit onacceptabel hoge takbelastingen op. Ga dus bij het opbouwen van een afvang-systeem uit van de worst case situatie: het kan dan alleen maar meevallen. Het filmpje dat Walter liet zien illustreerde fraai de gevolgen van een fout van de grondman: de klimmer werd bijna gelanceerd.

Vanwege de gevaren die er kleven aan het (zwaar) afvangen, wordt het toch interessant om te investeren in een dropzone waar takken en stammen gewoon kunnen vallen: bestrating er uit, balen hooi neerleggen enzovoorts.

Eddie liet tijdens zijn lezing fraaie foto's zien van overmatige sneeuwval. Wolter Kok maakte een vergelijking met de ijzel uit de jaren '80, waarbij ze indertijd (achteraf gezien) misschien wel te veel schade uit bomen gezaagd hebben. Wees daarom voorzichtig met forse ingrepen: als de gevaren er uit zijn, is een boom vaak in staat om zelf een en ander te herstellen. Houdt er ook rekening mee dat je de komende jaren nog vaak beschadigingen tegen zal komen die vanaf de grond niet zichtbaar zijn. Wees daar alert op, want geen boom is zo belangrijk als jouw leven.

Peter Simons

peter@simonstuinenboomzorg.nl

Inhoud

Jaargang 9 - nummer 26 - winter 2006

pagina 1	Geen boom is zo belangrijk als jouw leven <i>Peter Simons</i>
pagina 4	Planten met draadkluit riskant? deel 2 <i>Veronica van Amerongen</i>
pagina 8	De spin van onze website doet verslag <i>Bert Plaats</i>
pagina 11	Bomofielen... • Help Alterra de zomer door <i>Harold Schoenmakers</i>
pagina 13	7th ISA European Conference in Nantes
pagina 13	Clusiuslezingen
pagina 15	Klimwedstrijden 2006

Themadagen

De themadagen voor 2006 staan gepland op de tweede zaterdag van de even maand:

11 februari (ALV) • 8 april • 10 juni • 12 augustus • 14 oktober • 9 december • 10 februari 2007 (ALV)

Weet je een interessant onderwerp voor een themadag? Neem contact op met Willy van der Vorst, Vaarselstraat 48 in Someren, vdvorst.bomen@hetnet.nl tel. 0493 49 50 93.

Zaterdag 11 februari 2006

Algemene Ledenvergadering

Thema: Ecodynamiek rond bomen

Het bestuur rekent op minimaal 60 leden op deze themamiddag, zodat het quorum wordt gehaald.

Na de ALV geeft Ton Stokwielder een 'luchtige' lezing over een 'overall view' in boombeheer. Aan bod komen:

- Flora- en faunawet in relatie tot boomveiligheid.
- De huidige ecodynamiek en toekomstvisie in vergelijking met de boom in zijn natuurlijke omgeving in het jaar 1000.
- Wat te doen met 'boomafval', praktijkvoorbeelden voor het gebruik in tuin en park of voor eigen paddestoelenkweek.

Hopelijk zijn er na de lezing veel vragen over de rol van boombeheer in de stad en is er voldoende stof tot gesprek over de trend in boombeheer voor de komende decennia. Na deze presentatie zal Rogier van Dijk, bestuurslid van de Nederlandse Vereniging voor Boomverzorgende Bedrijven (NVB), het nut van een branchevereniging voor de boomverzorging komen toelichten.

Locatie cursistencentrum IPC Groene Ruimte
Koningsweg 35, Schaarsbergen (Arnhem)

Zaal open 11.30 uur, soep en broodjes

12.00 uur, ALV

13.30 uur, Ecodynamiek rond bomen

Zaterdag 8 april 2006

Kastanjabloedingsziekte

Op deze themadag worden de onderzoeksresultaten en de laatste stand van zaken rond de kastanjabloedingsziekte en de inzet van knoflookpreparaten gepresenteerd. Daarnaast wordt een lezing verzorgd over de toepassing van tomografie.

Kijk voor routebeschrijvingen, de exacte locatie en de laatste details over de themadagen op de website van de KPB: www.kpb-isa.nl. Voor de themamiddagen geldt de gebruikelijke € 10,- regeling, inclusief soep en broodjes.